

Sprawozdanie z III Ogólnopolskiej Konferencji Neuroterapeutów Oświatowych EEG Biofeedback, 18.06.2014 r., Kraków

Rafał Milner, Małgorzata Ganc

Instytut Fizjologii i Patologii Słuchu, Światowe Centrum Słuchu, Zakład Audiologii Eksperymentalnej, Warszawa/Kajetany

Adres autora: Rafał Milner, Światowe Centrum Słuchu, Zakład Audiologii Eksperymentalnej, ul. Mokra 17, Kajetany, 05-830 Nadarzyn, e-mail: r.milner@ifps.org.pl

Hasłem przewodnim tegorocznej III Ogólnopolskiej Konferencji Neuroterapeutów Oświatowych EEG Biofeedback pt. „Zobacz jak piękny jest twój mózg”, była popularyzacja wiedzy na temat teoretycznych i praktycznych aspektów wykorzystania metody EEG Biofeedback w terapii różnego rodzaju zaburzeń ośrodkowego układu nerwowego. Współorganizatorami konferencji byli Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna nr 3 w Krakowie oraz grupa ALFA, stanowiąca trzon szkoleniowy Polskiego Towarzystwa Neuroterapii (PTN). Przedsięwzięcie zostało objęte honorowym patronatem wiceprezydenta Krakowa Tadeusza Matusza, przewodniczącego Rady Miasta Krakowa Bogusława Kośmidra oraz małopolskiego kuratora oświaty Aleksandra Palczewskiego.

W ramach tegorocznego spotkania wygłoszono wiele interesujących, zróżnicowanych tematycznie wykładów. Pierwszy z nich pt. „Neurofeedback – współczesna metoda neurofizjologiczna” przedstawiła dr Alicja Kubik z Instytutu Neuromedica w Krakowie. Pani doktor jest przewodniczącą sekcji EEG Biofeedback przy Polskim Towarzystwie Neurofizjologii Klinicznej i od lat zajmuje się stosowaniem terapii neurofeedback u różnych grup pacjentów. Jej wystąpienie było okazją nie tylko do zapoznania się z podstawową wiedzą dotyczącą neurofeedbacku, lecz także dostarczyło wielu praktycznych informacji na temat prowadzenia treningów tą metodą. Kolejnym wykładowcą był dr Rafał Sztembis, który jest kardiologiem pracującym na co dzień w Szpitalu Wojewódzkim nr 2 w Rzeszowie, gdzie zajmuje się leczeniem między innymi pacjentów po zawale serca. Doktor Sztembis od lat stosuje różnego rodzaju oryginalne modele terapii wykorzystujące najnowsze zdobycze techniki oraz oparte na gruncie psychologii czy medycyny mind-body. Oprócz tego dr Sztembis promuje w naszym kraju metody związane z samoregulacją i usprawnianiem funkcji organizmu za pomocą biofeedbacku czy neurofeedbacku jak również organizuje specjalistyczne szkolenia z tej tematyki z udziałem światowych ekspertów. Podczas swojego wystąpienia przedstawił on między innymi relację z XVII Międzynarodowej Konferencji Biofeedback Federation of Europe, która odbyła się w tym roku w Wenecji, oraz zaprezentował najnowszy projekt opracowany przez kardiologów z Rzeszowa, związany z wykorzystaniem tabletek

w profilaktyce zdrowotnej u pacjentów po przebytych zawałach serca. Omówił także prawne aspekty stosowania biofeedbacku w Europie oraz regulacje prawne dotyczące certyfikowania i szkoleń z zakresu tej metody, które wkrótce będą wdrażane w Polsce.

Podczas konferencji ciekawe prezentacje wygłoszili również dr Kazimierz Smyk oraz mgr Krystyna Smyk. Państwo Smykowie, podobnie jak dr Kubik, są znanymi w Polsce ekspertami w dziedzinie EEG Biofeedback, którzy przez wiele lat wykształcili wielu neuroterapeutów praktykujących terapię tą metodą. W swoich wystąpieniach przedstawili oni między innymi kilka współczesnych metod analizy ilościowej sygnału EEG, które można wykorzystać w planowaniu terapii metodą neurofeedback. Ciekawą częścią wykładu była prezentacja „na żywo” bardzo zaawansowanej formy treningu z zastosowaniem 19-kanalowego Z-score Neurofeedbacku. W treningu tym wykorzystywane jest sprzężenie zwrotne sygnałów EEG rejestrowanych z wielu (19) sensorów umieszczonych na głowie pacjenta, dzięki czemu jednocześnie trenowane są różne obszary i struktury mózgu. Możliwość obliczania wielu parametrów z rejestrowanych sygnałów pozwala również na trening połączeń funkcjonalnych pomiędzy różnymi rejonami i strukturami mózgu. Ponadto rejestrowane w trakcie treningu parametry porównywane są na bieżąco z wartościami dostępnymi w specjalnie opracowanych bazach normatywnych, dzięki czemu nie ma ryzyka przetrenowania lub nieprawidłowego zmodyfikowania trenowanych parametrów związanych z pracą mózgu. Wszystko to stanowi doskonałe i bezpieczne narzędzie, które znacząco skraca czas terapii i może być wykorzystane w terapii wielu, często bardzo złożonych dysfunkcji ośrodkowego układu nerwowego.

Interesujące były również wystąpienia mgr Piotra Sobańca, cenionego w kraju eksperta w dziedzinie EEG Biofeedback, który jako pierwszy w Polsce uzyskał międzynarodową licencję terapeuty neurofeedback (Biofeedback Certification International Alliance). Podczas pierwszego wykładu przedstawił on wyniki badań, których celem była ocena efektywności terapii neurofeedback oraz innych form interwencji u dzieci z zaburzeniami autystycznymi.

W drugim – przekazał wiele cennych wskazówek oraz omówił zagrożenia, na które trzeba zwrócić uwagę, prowadząc treningi neurofeedback.

Podczas konferencji swoje wystąpienia mieli również pracownicy Instytutu Fizjologii i Patologii Słuchu (IFPS) w Warszawie. Małgorzata Ganc, trener EEG Biofeedback, zreferowała wyniki trzech projektów badawczych dotyczących pacjentów z centralnymi zaburzeniami słuchu, dysleksją oraz chronicznymi szumami usznymi. Jednym z kluczowych elementów wszystkich wymienionych projektów były badania z wykorzystaniem ilościowej analizy sygnału bioelektrycznego mózgu – QEEG. Pozwoliły one opisać specyficzne wzorce spoczynkowej aktywności mózgu w każdej ze wspomnianych grup zaburzeń słuchowych. Wzorce te mogą być wykorzystane w przyszłości jako obiektywne kryterium podczas diagnostyki CAPD, dysleksji czy szumów usznych. Są one również doskonałym narzędziem do planowania oraz monitorowania postępów terapii tych dysfunkcji z wykorzystaniem metod takich jak neurofeedback. Doktor Rafał Milner, neurofizjolog, przedstawił z kolei stan dotychczasowej wiedzy na temat terapii szumów usznych za pomocą metody neurofeedback. Omówił także charakterystyczne zmiany w aktywności mózgu u pacjentów z szumami usznymi, które obserwuje się w wynikach badań ilościowych QEEG czy QMEG, oraz standardowe protokoły terapeutyczne wykorzystywane w terapii szumów usznych za pomocą neurofeedbacku. Przedstawił ponadto opracowany w IFPS nowatorski protokół terapii wykorzystujący biologiczne sprzężenie zwrotne tzw. wolnych potencjałów korowych (ang. *Slow Cortical Potentials* – SCP Neurofeedback) w terapii pacjentów z szumami. Terapia z wykorzystaniem tego protokołu stanowi istotną część realizowanego obecnie

w IFPS grantu badawczego (nr 2011/03/D/NZ4/02431) finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki, którego celem jest ocena efektywności różnych niespecyficznych form terapii szumów usznych. Doktor Milner zaprezentował wyniki wstępne uzyskane u pierwszych pacjentów, którzy w IFPS zakończyli cały cykl treningów metodą SCP Neurofeedback.

Ostatnim punktem konferencji było wystąpienie mgr Elizy Mazur, która przez wiele lat praktykowała metodę neurofeedback pod okiem najlepszych ekspertów w tej dziedzinie w ośrodkach poza granicami kraju. Jest ona również posiadaczem pierwszego w Polsce tytułu superwizora w dziedzinie EEG Biofeedback. Znacząca część jej prezentacji dotyczyła najnowszych rozwiązań stosowanych w terapii EEG Biofeedback. Przedstawiona została m.in. idea tzw. 3D Neurofeedbacku, w którym treningi prowadzone są również na podstawie sygnału EEG rejestrowanego z wielu sensorów – dzięki temu trenowanych może być wiele różnych parametrów związanych z funkcjonowaniem mózgu. W metodzie tej znacząco inny jest interfejs, który widzi osoba biorąca udział w treningu. Ma on formę modelu mózgu, na którym trenujący ma możliwość zobaczyć niejako on-line, jak zmieniają się trenowane parametry, śledzić na bieżąco aktywność i stan funkcjonalny połączeń pomiędzy różnymi ośrodkami mózgowymi. Kończącym elementem wystąpienia pani Mazur była informacja o oficjalnym stanowisku Polskiego Towarzystwa Neuroterapii na temat planów dotyczących szkoleń zawodowych terapeutów EEG Biofeedback w oświacie.

W konferencji wzięło udział około 200 osób z ośrodków w całej Polsce. Kolejne spotkanie z tego cyklu planowane jest w przyszłym roku.